

תלמוד בבלי מסכת יומא דף יט/ב

תנו רבנן ודברת במס בלא בתפלה

רש"י יומא דף יט/ב

זס - שיש לך להשמיע מה שאתה מוסיף מפיד:
ולא תתפלל - שהתפלל בלחש, שנאמר (שמואל א, פרק א) וקולה לא ישמע, כך מלאתי בשאלות דרב אחאי גאון:

שו"ע אורח חיים - סימן קא

(ב) לא יתפלל בלבו לבד, אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזניו בלחש, ולא ישמיע קולו;

משנה ברורה סימן קא

(ה) **ומשמיע -** ויש (ה) שכתבו דצריך לחוש לדברי הזוהר שאף לכתחילה לא ישמיע לאזניו אבל המ"א כתב שאין ראיה מהזוהר וכ"כ בביאור הגר"א דאף דעת הזוהר הוא כהשו"ע וכ"כ (ו) שארי אחרונים שטוב יותר לכתחילה שישמיע לאזניו. ובדיעבד לכו"ע אם אמר בלחש כ"כ שאפילו לאזניו לא השמיע יצא כיון שמ"מ הוציא בשפתיו:

(ו) **ולא ישמיע -** דכתיב בתפילת חנה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע וכל המשמיע קולו בתפלתו ה"ז מקטני אמנה כאלו אין מאמין שהקב"ה שומע תפלת לחש וכל המגביה קולו בתפלתו ה"ז מנביאי השקר שהיה דרכן לצעוק בקול לע"ז שלהן ועיין בברכי יוסף ובח"א דלכתחילה צריך להתפלל בלחש כ"כ שאף חבירו העומד בסמוך לו לא יהיה יוכל לשמוע ומ"מ אם א"א לו לכיין בענין זה יש לו לעשות בענין שיכול לכיין אך שיהיה שלא יטריד לאחרים וכדלקמיה:

העמק שאלה

ספר פרי חדש על או"ח - סימן סב

ראיתי למוהר"מ אלשקר בתשובו' הרא"ם ז"ל סי' מ"ב כתב בתוך התשובה דלעולם לא אשכחן מאן דקאמר דהשומע ק"ש כאלו קרא אותה וא"א למימר הכי כיון שהמצו' בקריאה ולא בשמיעה ובהדיא כתב הריטב"א דק"ש ותפילה אינו מוציא את הבקי וכו' ותמהני עליו דהא בכל התורה ק"ל בפ' לולב הגזול ובר"פ שלשה שאכלו דשומע כקורא והראיה שהביא מהריטב"א היא מנגדתו שהרי כתב דמוציא את שאינו בקי אלמא דשומע ק"ש כאלו קרא אותה ולא ממעטינן בירושלמי בפ' מי שמתו אלא ק"ש ותפלה וברכת המזון והטעם דק"ש דכיון שהוא בקי ראוי שכל אחד ואחד יהא משנן בפיו ולא משום דשומע אינו כקורא ותפלה משום דהוי רחמי וברכת המזון משום דכתיב ואכלת מי שאכל הוא יברך ואף באלו אם הוא בור חבירו מוציאו אבל גבי יציאת מצרים וכיוצא אע"פ דכתיב בה זכירה כיון ששמע יצא ותדע דהרי מגילה דאתיא זכירה ומה התם בפה ה"נ בפה ותנן הלועז ששמע אשורית יצא ותנן נמי בר"ה מי שהיה עובר אחורי ב"ה ושמע קול שופר או מגילה אם כיון לבו יצא וכל זה פשוט:

ספר פרי מגדים על או"ח - אשל אברהם - או"ח סימן סב

כתב הפר"ח בשם הר"מ אלשקאר וא"ר דק"ש אין יוצא בשמיעה של חבירו דכתיב ודברת במס בלא בתפלה וע"ז וע"ז ב"י סי' תקצ"ד ואי"ה בסי' קצ"ג אבאר עוד:

זוהר חלק ב דף קטו/א

פקודא בתר דא לפדות עבד עברי ואמה העבריה, ליעד אמה העבריה, לדון בקנין עבד עברי, הענק תעניק לו, הדא הוא דכתיב כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד, מאי שש שנים יעבד, ומאי קנין דיליה, אלא בסתרי תורה, **מטטרו"ן עבד יהו"ה**, כליל שית סטרין, כחושבן שית אתוון דיליה, שית סדרי משנה, ובהון אית ליה לבר נש למפלח למאריה, למהו ליה עבד (ס"א נמכר), למעבד קנין כספו...

רבו בתר דקנה לו, גאולה תהיה לו, אית דאיהו קנוי (ליה) לעולם, ואית דאיהו קנוי ליה שית שנין, מאן דאיהו קנוי ליה לעולם, כתיב ביה ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם, לית עולם אלא עולמו של יובל, דאינון חמשין, ודא קריאת שמע, דתמן כ"ה כ"ה אתוון ערבית ושחרית, חמשין תרעין דבינה. בתר דמיחד בהון בר נש לקודשא בריך הוא, דאיהו עבד דיליה בעול תפלין על רישיה, ואזן דיליה רציעא פתיחא למשמע קריאת שמע, דשמע בכל לשון שאתה שומע, דהיינו משמעות, דמאן דפדיון דיליה תלויה בקריאת שמע דאיהו רזא דחמשין, לית ליה פדיון על יד אחרא בגלגולא, דמרוצע הוא למאריה, והכא לא אתמר (ויקרא כה מט) או דודו או בן דודו יגאלנו. דבצלותא דבר נש איהו כעבד, דאתמר ביה שש שנים יעבד, ואין עבודה אלא תפלה, שש שנים יעבד, שלש ראשונות ושלש אחרונות, דשליח צבור אפיק ליה לבר נש ידי חובתו, למאן דלא ידע לצלאה בהו... ואזן דיליה רציעא פתיחא למשמע קריאת שמע

יהל אור

תיקוני זוהר דף עו/א

אמר רבי אלעזר, וכי מאן דאית ליה עבדא ואפיק ליה לחירו משעבודיה, אית ליה לרבוייה לשבחא גרמיה במפקנותא לחירו לעבדיה, וכי קודשא בריך הוא דאמר לאברהם כי גר יהיה זרעך וכו' אית לשבחא גרמיה כמה זמנין אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אמר ליה רבי שמעון הכי הוא ודאי, אבל הכא לא משבח קודשא בריך הוא גרמיה דאפיק לון מן גלותא, אלא חמשין זמנין אדכיר באורייתא יציאת מצרים, לאשתמודעא בדרגא דאפיק לון דאיהו יובלא, דאתמר ביה יובל היא שנת החמשים שנה, ואינון חמשין תרעין דבינה דאתמסרו למשה מסיני בר חד דלא אתמסר ליה, ובגין דא אדכיר חמשין זמנין באורייתא יציאת מצרים. אמר הא ודאי אתישב דעתאי:

באור הגר"א על תקו"ז - תיקון לב

אלא חמשין זמנין כו' - והנה יש תשעים פעמים לשון הוצאה אבל לא חשיב כי אם אותן שאמר הקב"ה לאמרן לישראל וז"ש ובג"ד אדכיר חמשין כו' ואלו הן א' ב' והוצאתי אתכם המוציא אתכם שמות ו'. ג' הוצאתי את צבאותי י"ב. ד' ה' ו' ח' ט' י' זכור את. הוציא. היום. עשה. כי ביד. בחזק. כי בחזק. י"א י"ב וידעתם. בהוציא אתכם ט"ז. י"ג אשר הוצאתיך כ'. י"ד כי בו כ"ג. ט"ו אשר הוצאתי כ"ט. ט"ז כי בחודש ל"ד. י"ז אשר הוצאתי ויקרא י"ט. י"ח המוציא כ"ב. י"ט בהוציא אותם כ"ג. כ' כ"א כ"ב כ"ג כ"ד אשר הוצאתי כ"ה ג"פ כ"ו ב"פ. כ"ה אשר הוצאתי במדבר ט"ו. כ"ו כ"ז בנבואת בלעם שנאמר וכה תדבר וחזר משה כו' אל מוציאם אל מוציאם. כ"ח כ"ט ויוציא אתכם. ויוציאך דברים ד'. למ"ד ל"א אשר הוצאתיך. ויוציאך ה'. ל"ב ל"ג. ל"ד אשר הוציאך. ויוציאנו. ואותנו ו'. ל"ה ל"ו הוציא. אשר הוציאך ז'. ל"ז המוציאך ח'. ל"ח אשר יצאת ט'. ל"ט אשר יצאתם י"א. מ' מ"א המוציא. המוציאך. מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה הוציאך. יצאת. את יום צאתך. מועד צאתך:

מ"ו מ"ז מ"ח בדרך בצאתכם ממצרים כ"ג כ"ד כ"ה - מ"ט ויוציאנו כ"ו. נו"ן בהוציאנו אותם כ"ט. והן כ"ה בדברי הש"י וכ"ה בדברי משה במשנה תורה וספר בלעם שנאמר כאמרן מפי עצמו וכמ"ש משה מפי עצמו כו' וזהו שאמר כ"ה וכ"ה דשחרית וערבית וזכור עוד חמשים פעמים עם לשון העלאה כו' וע' בפ' תצוה בסתרי אותיות שאמר שם והן ברזא דמאה:

ספר מסילת ישרים - פרק א - בבאור כלל חובת האדם בעולמו

יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו. והנה מה שהורונו חכמינו זכרונם לברכה הוא, שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא.

משנה מסכת אבות פרק ה

(א) בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמֵה תִלְמוּד לֹמֵר, וְהֵלֵא בְּמַאֲמַר אֶחָד יִכּוֹל לְהִבְרָאוֹת, אֶלֵא לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים שְׂמֵאבְדִין אֶת הָעוֹלָם שְׂנִבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, וְלִתְּנוּ שְׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שְׂמִקְיָמִין אֶת הָעוֹלָם שְׂנִבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת:

ספר דרך חיים - פרק ה משנה א

הלא במאמר אחד יכול להבראות. הלשון הזה קשה שאם בא לומר שהיה אפשר שיהיה נברא במאמר אחד וברא אותו ב' מאמרות היה לו לומר ולמה בראו בעשרה מאמרות, ועוד דאיך שייך לומר שהיה אפשר שיהיה במאמר אחד ובראו בעשרה מאמרות בשביל שכר הצדיקים ועונש הרשעים, שהוא דומה לאדם שאומר בית זה אוכל לבנותו במאה דנרין ועם כל זה אפזר עליו עד אלף, שאם תשרף הבית תשלם לי אלף וכי בשביל זה חייב לשלם אלף בשביל שהוציא אלף, והלא במאה יכול לבנותו. וכן בענין זה כיון שהיה יכול לבראות העולם במאמר אחד ובראו בעשרה מאמרות, יהא שכר לצדיקים יותר ויפרע מן הרשעים ביותר. ועוד דלא שייך עמל לפני הקב"ה ולא בעמל ויגיעה ברא אלהים את עולמו, אם כן מאי שנא מאמר אחד או עשרה מאמרות

...

ופירוש זה כי אם היה נברא במאמר אחד לא היה העולם כל כך חשוב במעלה כאשר הוא עתה שנברא בעשרה מאמרות שהוא חשוב כמו שיתבאר. ויש לך לדעת כי מה שנברא העולם בעשרה מאמרות ולא במאמר אחד, מורה שהעולם הזה יש לו מעלה עליונה והש"י שכינתו בעולם הזה, ומורה על זה מספר עשרה כי השכינה עם עשרה תמיד ולא פחות מעשרה, כמו שבארנו למעלה אצל עשרה שיושבים ועוסקים בתורה שהשכינה היא עם עשרה, שמזה תדע מה שמספר עשרה מקבל כבוד השכינה כי עשרה יש בהם קדושה. ולפיכך אם נברא העולם במאמר אחד לא היה אל העולם המדריגה העליונה הזאת, אבל עתה שהעולם נברא בעשרה מאמרות יש אל העולם המדריגה העליונה הקדושה. כי כבר בארנו כי עשרה יש בהם קדושה כי לכל דבר שבקדושה צריך עשרה, והכל נרמוז במה שכתוב (ישעי' כ"ו) כי ביה ה' צור עולמים העולם הבא נברא ביו"ד מפני כי היו"ד מספרה עשרה שמספר עשרה שייך לכל דבר שיש לו מעלה קדושה לכך השכינה עם מספר זה, אבל עולם הזה נברא בה"א כי הה"א יש בה שני חלקים לרמוז כי העולם הזה יש בו שני דברים שהוא עולם גשמי ומכל מקום דבק בו גם כן מדריגה עליונה קדושה והה"א היא ד' ובתוך הד' יש בו יו"ד. ויש לדעת כי הד' מורה על רוחב ואורך כאשר בצורת הד' קו נמשך ברוחב וקו נמשך באורך וזהו רוחב ואורך, ומורה הדבר הזה על התפשטות השטח לאורך ורוחב. ודבר זה בארנו בכמה מקומות בספר גבורת השם, כי הד' מורה על התפשטות השטח באורך וברוחב שהוא התחלת עולם הזה הגשמי כמו שיתבאר בסמוך בענין התפשטות עולם הזה. והנקודה שהיא בתוך הד' עד שנעשה אות ה', והנקודה שהוא יו"ד נבדלת מן הד', עד שהה"א יש בה שני דברים דל"ת וגם יו"ד מורה על התחלת התפשטות הגשמי והיו"ד מורה שהעולם הזה מקבל מעלה עליונה נבדלת ואין העה"ז גשמי מכל וכל, ולכך היו"ד היא בתוך הד' והד' מקבל היו"ד ואין היו"ד נוגע, כי אין הדבר שהוא נבדל מעורב עם הגשמי, ולכך היו"ד הוא נבדל מן הד' ואינו נוגע ולפיכך נברא העה"ב ביו"ד ופ"י זה ברור.